

АНОТАЦІЯ ВИБІРКОВОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ЖУРНАЛІСТИКА ДАНИХ»

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета: Розширити галузь професійної діяльності майбутнього фахівця, який матиме можливість як виготовляти масовий контент, так і керувати ним.

Завдання:

- Оволодіти необхідними теоретичними та практичними навичками;
- Навчитися здійснювати ефективний пошук, фільтрацію, аналіз та обробку великих масивів даних для оформлення отриманого матеріалу у вигляді тексту або інфографіки;
- Отримати навички організації стартапів на відкритих даних у медійній галузі.

Згідно з вимогами освітньо-професійної підготовки програми студенти повинні:
знати: джерела інформації, різні бази даних.

уміти:

- працювати з відкритими фінансовими звітами та державними реєстрами;
- працювати на платформі JQuest, яка об'єднує дата-дослідників різних країн світу;
- обробляти дані та подавати отриману інформацію у вигляді дата-журналістського медіатексту (мультимедійного проекту, інфографіки, візуалізації, інтерактивного графіку чи карти).

Набуті компетентності:

- знання чинного законодавства, постанов, розпоряджень, наказів та інших нормативних документів, що регламентують діяльність ЗМК;
- вміння працювати з різними джерелами інформації;
- застосування відповідного методу під час роботи з інформацією;
- проведення журналістського розслідування за допомогою використання різних баз даних;
- створення дата-журналістського медіатексту.

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Дніпровський національний університет ім. О. Гончара
Факультет систем і засобів масової комунікації
Кафедра масової та міжнародної комунікації

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Декан факультету
систем і засобів масової комунікації
проф. Демченко В. Д.

_____ 2017 р.

НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА
ЖУРНАЛІСТИКА ДАНИХ

ЖУРНАЛІСТИКА ДАНИХ. Програма навчальної дисципліни.- ДНУ, 2017.

Розробник: Л. В. Темченко, кандидат філологічних наук, доцент кафедри масової та міжнародної комунікації ДНУ

Рецензенти: О. В. Гудошник, кандидат філологічних наук, доцент кафедри масової та міжнародної комунікації ДНУ

Л. В. Хотюн, кандидат наук із соціальних комунікацій, доцент кафедри масової та міжнародної комунікації ДНУ

Затверджено вченою радою факультету систем і засобів масової комунікації
Протокол №_____ від «_____» _____ 2017 р.

© ДНУ ім. О. Гончара, 2017

ВСТУП

Програма вивчення навчальної дисципліни «Журналістика даних» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів, напряму 6.030301 – «Журналістика».

Предметом вивчення навчальної дисципліни є інформаційно-аналітичні матеріали ЗМІ, різноманітні джерела інформації.

Міждисциплінарні зв'язки: курс «Журналістика даних» пов'язаний із дисциплінами циклу професійної теоретичної та практичної підготовки, а саме: «Теорія та практика журналістики», «Теорія і практика масової комунікації», «Інформаційно-аналітична робота в ЗМК».

Програма навчальної дисципліни складається з таких змістових модулів:

1. Журналістика даних: сучасний стан та перспективи розвитку.
2. Моделі журналістики даних.

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

1.1. Мета: Розширити галузь професійної діяльності майбутнього фахівця, який матиме можливість як виготовляти масовий контент, так і керувати ним.

1.2. Завдання:

- Оволодіти необхідними теоретичними та практичними навичками;
- Навчитися здійснювати ефективний пошук, фільтрацію, аналіз та обробку великих масивів даних для оформлення отриманого матеріалу у вигляді тексту або інфографіки;
- Отримати навички організації стартапів на відкритих даних у медійній галузі.

1.3. Згідно з вимогами освітньо-професійної підготовки програми студенти повинні:

знати:

- джерела інформації, різні бази даних.

уміти:

- працювати з відкритими фінансовими звітами та державними реєстрами;
- проводити журналістське розслідування, використовуючи різні бази даних;
- працювати на платформі JQuest, яка об'єднує дата-дослідників різних країн світу;
- обробляти дані та подавати отриману інформацію у вигляді дата-журналістського медіа тексту (мультимедійного проекту, інфографіки, візуалізації, інтерактивного графіку чи карти).

2. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

Модуль 1

Змістовий модуль 1. Журналістика даних: сучасний стан та перспективи розвитку.

Тема 1. Візуалізація даних та інфографіка. Трактування даних. Використання даних та обмін ними. Представлення даних громадськості. Візуалізація як один із засобів подання інформації. Домінанта візуальної складової над вербальною. Дизайн для даних. «Холодна» та «гаряча» кольорова гама. Побудова графіків. Перехід публічно оприявнених даних у соціальний формат.

Тема 2. Види та формати даних. Відкриті дані: визначення поняття та його вплив на сучасний розвиток журналістики. Мережа як джерело даних. Краудсорсинг даних. «Журналістика даних» в журналістському розслідуванні. Новинні додатки.

Тема 3. Професійні технології журналістики даних. Механіка роботи з великими об'ємами даних у ЗМІ. Інструменти дата-скрепінгу. Інструменти конветування, очистки, систематизації та аналізу даних. Принципи візуалізації даних – картографування, хронологізація, ранжування, виявлення трендів. Створення візуальних інтерактивних модулів за допомогою інструментів візуалізації даних Carto і Tableau. Очистка даних: способи та інструменти.

Тема 4. Сучасний контент: типи та особливості підготовки. Візуальний контент як тенденція сучасної журналістики, що самоідентифікує себе як «суспільство вистави». Забезпечення інформаційного зв'язку соціально-комунікаційної системи «читач – медіа». Дані в новинах.

Змістовий модуль 2. Моделі журналістики даних

Тема 5. Бізнесова модель журналістики даних. Нішеві сервіси, орієнтовані на роботу з даними. Збір даних, їх аналіз та візуалізації як одне з джерел прибутку журналіста. Бізнес із «очистки» інформації. «Бізнесова розвідка» - створення картини того, що відбувається в комерційних корпораціях.

Тема 6. Громадянська журналістика даних. Громадянські медійні продукти. Концепт доступу до відкритої інформації в маленьких містах. Громадянські репортери. Результативність їхньої роботи.

Тема 7. Використання та поширення даних: старі закони, приховані доповнення та реальність. Закон про доступ до інформації. Відомі прецеденти заборони доступу до інформації, шляхи подолання цієї проблеми.

Тема 8. Робота з цифрами в журналістиці. Шляхи представлення даних: традиційні матеріали, візуалізація, інтерактивні веб-програми. Програми для обробки цифрових даних. Динаміка як основна вимога до цифрового матеріалу в тексті. Публікація даних: аналітика, трактування та подача.

Параметри та напрямки розвитку журналістики даних у вітчизняних ЗМІ.

3. Рекомендована література

Основна:

1. The Data Journalism Handbook. How Journalists Can Use Data to Improve the News.”, Jonathan Gray, Lucy Chambers and Liliana Bounegru, O'Reilly Media, August 2012
2. “Transparency in three dimensions”, Frederick Schauer, University of Illinois Law Review, January 2011
3. “Best Practices in Data Cleaning: Debunking Decades of Quantitative Mythology”, Jason W. Osborne, SAGE Publications, January 2012
4. “Bad Data Handbook: Cleaning Up The Data So You Can Get Back To Work”, Q. Ethan McCallum, O'Reilly Media, November 2012
5. “Interactive Data Visualization for the Web”, Scott Murray, O'Reilly Media, March 2013
6. “The Visual Display of Quantitative Information”, Graphics Press UK, November 2003
7. “A Brief History of Open Data”, Simon Chignard, Paris Tech Review, March 2013
8. “Mortality of the British Army”, Florence Nightingale, Harrisons and Sons, 1858
9. “The development of computer-assisted reporting”, Melisma Cox, School of Communication University of Miami, March 2013
10. “Application Delivery Strategies”, Doug Laney, META Group, February 2001
11. “Emerging Issues in Internet Regulation: The Unstable Role of Wikileaks and Cyber-Vigilantism”, Alison Powell, University of Oxford, September 2011
12. “Open Government: Transparency, Collaboration and Participation in Practice”, Danel Lathrop, Laurel Ruma, O'Reilly Media, February 2010
13. “Open Data in Data Journalists' Workflow”, Uldis Bojars and Edgars Celms, University of Latvia, March 2013

Інформаційні ресурси

1. “A full-text visualization of the Iraq War Logs”, Jonathan Stray, April 2012, <http://jonathanstray.com/a-full-text-visualization-of-the-iraq-war-logs>
2. “How to Lie With Data Visualization”, Ravi Parikh, April 2014, <http://gizmodo.com/how-to-lie-with-data-visualization-1563576606>
3. “Data normalization par excellence—the gift of Freebase Gridworks”, Chicago Tribune, May 2010
[2010/05/17/the-gift-of-freebase-gridworks/](http://www.chicagotribune.com/2010/05/17/the-gift-of-freebase-gridworks/)
4. “Python Data Tools”, Data Science Central, March 2013
5. <http://www.datasciencecentral.com/profiles/blogs/python-data-tools>
6. <http://jonathanstray.com/a-full-text-visualization-of-the-iraq-war-logs>
<http://jonathanstray.com/a-full-text-visualization-of-the-iraq-war-logs>
<http://gizmodo.com/how-to-lie-with-data-visualization-1563576606>
<http://gizmodo.com/how-to-lie-with-data-visualization-1563576606>

- [1563576606http://gizmodo.com/how-to-lie-with-data-visualization-](http://gizmodo.com/how-to-lie-with-data-visualization-1563576606)
- [1563576606http://gizmodo.com/how-to-lie-with-data-visualization-](http://gizmodo.com/how-to-lie-with-data-visualization-1563576606)
- [7.gridworks/http://blog.apps.chicagotribune.com/2010/05/17/the-gift-of-freebase-](http://blog.apps.chicagotribune.com/2010/05/17/the-gift-of-freebase-7.gridworks/)
- [8.gridworks/http://blog.apps.chicagotribune.com/2010/05/17/the-gift-of-freebase-](http://blog.apps.chicagotribune.com/2010/05/17/the-gift-of-freebase-8.gridworks/)
- [9.gridworks/http://blog.apps.chicagotribune.com/2010/05/17/the-gift-of-freebase-](http://blog.apps.chicagotribune.com/2010/05/17/the-gift-of-freebase-9.gridworks/)
- [10.gridworks/http://www.datasciencecentral.com/profiles/blogs/python-data-](http://www.datasciencecentral.com/profiles/blogs/python-data-10.gridworks/)
- [11.tools/http://www.datasciencecentral.com/profiles/blogs/python-data-](http://www.datasciencecentral.com/profiles/blogs/python-data-11.tools/)
12. <http://www.theguardian.com/news/datablog>, блогів по журналістиці
13. <http://qz.com/189703/the-problem-with-data-journalism/#/>
14. <http://blog.yandex.ru/post/77309/>
15. <http://blog.apps.chicagotribune.com/>

- 4. Форма підсумкового контролю успішності навчання – залік.**
- 5. Засоби діагностики успішності навчання – комплекти завдань для практичних і семінарських занять, тестових, контрольних робіт, індивідуальних завдань.**